

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

14 квітня 2022 року

Біла Церква
2022

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Нікітенко О.І., д-р юрид. наук

Копотун І.М., д-р юрид. наук,

Академія ГУСПОЛ (Чеська Республіка)

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 квітня 2022 р. м. Білоцерківський НАУ. 127 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

**Секція 3 Актуальні проблеми цивільного, господарського,
екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права
соціального забезпечення**

Пахомова А.О. Особливості правової природи мирової угоди у цивільному процесі.....	78
Аргат Я.П. Ліцензування господарської діяльності.....	80
Потапенко С.А. Особливості містобудівної (землевпорядної) документації	82
Настіна О.І. Реквізиція та націоналізація як способи примусового припинення права власності на землю.....	87
Гриненко Б.А., Кондратюк Т.М. Міжнародна підтримка українським аграріям в умовах війни.....	88
Новак Т.С. До питання правового регулювання охорони праці неповнолітніх осіб – членів фермерських господарств.....	90
Обіюх Н.М. Правові проблеми охорони рекреаційних зон в Україні.....	92
Євтушенко Ю.І., Дараганова Н.В. Зарубіжний досвід оплати листка тимчасової непрацездатності.....	96
Лук'яненко В.В., Кондратюк Т.М. Щодо питання соціального захисту малозабезпечених сімей.....	99
Іванець І.О., Кондратюк Т.М. Правові засади надання соціальних послуг.....	102
Ломакіна І.Ю. Проблеми трудового виховання неповнолітніх.....	105

Секція 4 Педагогічні та психологічні аспекти права

Цвид-Гром О.П. Діджиталізація правової галузі: сучасні виклики підготовки фахівців сфери юриспруденції.....	108
Велика К.І. Врахування психологічної складової під час навчання іноземних мов у вищій школі.....	110
Шульська Н.М., Римар Н.Ю., Зінчук Р.С. Законодавчі норми функціонування української мови як державної.....	113
Карпенко С.Д. Міждисциплінарні аспекти вивчення явищ міжкультурної комунікації.....	115
Резнік В.Г. Мова права Німеччини: лінгвістичні особливості та соціальна значущість	117
Рейда О.А. The main elements of strategic communication system in NATO.....	120
Клочко А.О. Психологічні особливості формування правової свідомості здобувачів вищої освіти.....	122
Хомчук О.П. Психологічні чинники протиправної поведінки підлітків.....	124

умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.1994 р. № 46 [7]). Відзначимо, що це повною мірою відповідає міжнародним вимогам. А саме, ч. 1 ст. 16 Конвенції МОП № 184 «Про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві», за якою мінімальний вік для призначення на роботу в сільському господарстві, яка через свій характер чи умови, в яких вона виконується, може становити загрозу безпеці та здоров'ю молодих осіб, є не нижче 18 років[7].

Нарешті, обов'язковим заходом в частині посилення охорони праці неповнолітніх – членів фермерських господарств, повинно бути відображення зазначених особливостей у локальних нормативних актах з урахуванням спеціалізації того чи іншого сільськогосподарського підприємства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Мірошниченко О. А. Правове регулювання трудових відносин у галузі сільського господарства: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. К., 2007. 204 с.
3. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 45. Ст. 363.
4. Кодекс законів про працю України: затв. Законом УРСР від 10.12. 1971 р. № 322-VIII. Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. Дод. до № 50. Ст. 375.
5. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.
6. Про затвердження граничних норм підймання і переміщення важких речей неповнолітніми: наказ Міністерства охорони здоров'я від 22.03.1996 р. № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0183-96#Text>.
7. Про затвердження Переліку важких робіт і робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх: наказ Міністерства охорони здоров'я від 31.03.1994 р. № 46. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0176-94#Text>.
8. Конвенція Міжнародної організації праці № 184 2001 року про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_504#Text.

УДК 349.6

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН В УКРАЇНІ

Обіюх Н.М.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін,

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

На сьогодні питання використання рекреаційних зон посідає важливе місце серед сучасних екологічних проблем, які стосуються великих міст. Рекреаційні зони є природоохоронними територіями, що мають особливу екологічну цінність та використовуються для відпочинку населення. Правовий режим рекреаційних зон регулюється переважно нормами екологічного права. При цьому, враховуючи комплексний характер рекреаційного використання, відносини щодо охорони окремих рекреаційних зон також регулюються нормами земельного, водного та лісового права.

Відповідно до ст. 63 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» рекреаційними зонами є ділянки суші і водного простору, призначені для організованого масового відпочинку населення і туризму [1]. З точки зору земельного законодавства природні рекреаційні зони розташовані на землях рекреаційного призначення. Як визначає ст. 51 Земельного кодексу України (далі – ЗК України), «до земель рекреаційного призначення належать земельні ділянки зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів, навчально-туристських та екологічних стежок, земельні ділянки, зайняті територіями будинків відпочинку, туристичних баз, кемпінгів ...» [2].

Слід зазначити, що рекреаційна діяльність передбачає комплексне використання водних, земельних, лісових та інших природних ресурсів з метою організації відпочинку та оздоровлення населення. При цьому визначальним фактором для створення рекреаційних територій є наявність природних ресурсів, які мають унікальні природні властивості. Рекреаційні ресурси переважно входять до складу природних лікувальних ресурсів, до яких відносяться «... мінеральні і термальні води, лікувальні грязі та озокерит, ропа лиманів та озер, морська вода, природні об'єкти зі сприятливими для лікування кліматичними умовами» [3].

В екологічному законодавстві передбачено окремі види рекреаційних ресурсів та принципи їх використання. Зокрема, це стосується лікувальних водних об'єктів та рекреаційних лісів. Вважаємо, що в умовах посилення несприятливої екологічної ситуації в Україні виділення окремих природних об'єктів як рекреаційних є необхідною умовою здійснення охорони водних, земельних та інших природних ресурсів, що мають рекреаційне значення і можуть використовуватись з лікувально-оздоровчою метою.

Використання рекреаційних ресурсів нерозривно пов'язано з питанням їх охорони. Насамперед це стосується проблеми охорони таких екологічних територій, як водоохоронних зон, а також лісів та зелених насаджень в межах населених пунктів. Як свідчить практика, проблема полягає в порушенні правил екологічної безпеки при поводженні з побутовими та виробничими відходами.

Також поширеною проблемою є незаконне будівництво дачних будинків та причалів у межах прибережних захисних смуг.

З приводу цього можна навести справу про визнання незаконним розпорядження голови Генічеської районної державної адміністрації Херсонської області про надання дозволу на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок для індивідуального дачного будівництва, що суперечить правовому режиму прибережних захисних смуг (постанова ВСУ від 11 серпня 2020 р. № 821/837/17) [4].

У ході розгляду справи апеляційними судами встановлено, що рішенням від 22.05.2009р. № 478 Генічеської районної ради було затверджено проект землеустрою щодо встановлення прибережної захисної смуги уздовж Азовського моря на території Щасливцівської та Стрільківської сільських рад Генічеського району Херсонської області. Разом з тим за рішенням Генічеської районної державної адміністрації у 2017 р. передбачено розробку детального плану частини території Щасливцевської сільської ради за межами населеного пункту с. Щасливцево орієнтовно площею 6 га для індивідуального дачного будівництва. При цьому встановлено, що частина території за межами населеного пункту с. Щасливцево, яка відведена для дачного будівництва, знаходиться в межах прибережної захисної смуги вздовж Азовського моря.

За змістом ч. 7-8 ст. 88 Водного кодексу України прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою. Проекти землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг розробляються в порядку, передбаченому законом.

Земельний кодекс України в загальних рисах визначає, які види діяльності забороняються на землях рекреаційного призначення. Згідно статті 52 ЗК України «на землях рекреаційного призначення забороняється діяльність, що перешкоджає або може перешкоджати їх використанню за призначенням, а також негативно впливає або може вплинути на природний стан цих земель. На таких землях (крім, земельних ділянок зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів) допускається будівництво відповідно до чинної містобудівної документації об'єктів житлового та громадського призначення, що не порушують режим використання земель рекреаційного призначення».

Відповідно до Земельного та Водного кодексів України особливій правовій охороні підлягають землі прибережних захисних смуг. Це стосується тих видів господарської діяльності людини, які можуть призвести до забруднення цих територій. Зокрема, згідно статті 89 ВК України встановлено, що «у прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель, а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів

для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд, крім гідротехнічних; 5) миття та обслуговування транспортних засобів; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів» [5].

Слід зазначити, що режим правової охорони рекреаційних зон насамперед залежить від їх розташування. Якщо природні рекреаційні зони знаходяться на території курортів або лікувально-оздоровчої місцевості, то їх охорона буде визначатись нормами Закону України «Про курорти». Але якщо рекреаційні зони розташовані поза межами курортів, а їх використання пов'язане із здійсненням рекреаційної діяльності, тоді охорона таких природних територій буде здійснюватися в рамках земельного та водного законодавства, що визначає правовий режим земель рекреаційного призначення, а також земель водного фонду.

Отже, правова охорона рекреаційних зон має комплексний характер, що охоплює сукупність правових норм земельного, водного, лісового та курортного законодавства. Можна вважати, що це окремий міжгалузевий інститут екологічного права, який має складний, комплексний предмет правового регулювання.

Хотілося б зазначити, що створення рекреаційних зон є важливим та необхідним напрямом ефективного використання земель, які перебувають у власності територіальних громад. Розвиток та поліпшення якості життя в населених пунктах нерозривно пов'язані з охороною навколишнього середовища та забезпеченням здоров'я населення. Тому при розробленні проектів землеустрою органи місцевого самоврядування повинні враховувати необхідність створення рекреаційних зон, які відіграють важливу роль у забезпеченні сталого розвитку територій.

Список використаних джерел:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ. Дата оновлення: 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-ІІІ (зі змінами та допов. від 17.11.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Про курорти: Закон України від 05.10.2000 р. № 2026-ІІІ. Дата оновлення: 16.10.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text>
4. Постанова Верховного Суду України № 821/837/17 від 11 серпня 2020 р. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/90899142>
5. Водний кодекс України: Закон України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР. Дата оновлення: 1.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>